

283

Z Á K O N

zo 16. mája 2002

o cestovných náhradách

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

hrad členom posádok námorných lodí počas nalodenia.²⁾

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 2
Vymedzenie pojmov

§ 1

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytovanie cestovných náhrad, náhrad výdavkov a iných plnení (ďalej len „náhrada“) pri pracovných cestách, pri dočasnom pridelení na výkon práce k inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe (ďalej len „dočasné pridelenie“), pri vzniku pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo obdobného pracovného vzťahu (ďalej len „vznik pracovného pomeru“) a pri výkone práce v zahraničí

- a) zamestnancom v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, ak osobitný predpis neustanovuje inak,¹⁾
- b) členom družstiev, ak podľa stanov podmienkou členstva je aj pracovný vzťah,
- c) fyzickým osobám činným na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, ak je to dohodnuté,
- d) osobám, o ktorých to ustanovuje tento zákon.

(2) Tento zákon upravuje aj poskytovanie náhrad osobám,

- a) o ktorých to ustanovuje osobitný predpis,
- b) ktoré sú vymenované alebo zvolené do orgánov právnickej osoby a nie sú k právnickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu,
- c) ktoré plnia pre právnickú osobu alebo fyzickú osobu na základe písomnej zmluvy úlohy a nie sú k právnickej osobe alebo fyzickej osobe v pracovnoprávnom vzťahu, ak je to dohodnuté.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na poskytovanie ná-

(1) Pracovná cesta podľa tohto zákona je čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko (odsek 3), vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty. Pracovná cesta podľa tohto zákona je aj cesta, ktorá trvá od nástupu osoby uvedenej v § 1 ods. 2 na cestu na plnenie činností pre ňu vyplývajúcich z osobitného postavenia vrátane výkonu činností do skončenia tejto cesty.

(2) Zahraničná pracovná cesta podľa tohto zákona je čas pracovnej cesty (odsek 1) v zahraničí vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty.

(3) Pravidelné pracovisko podľa tohto zákona je miesto písomne dohodnuté so zamestnancom. Ak také miesto nie je dohodnuté, je pravidelným pracoviskom miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve alebo v dohodách o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Ak ide o zamestnancov, ktorým časť zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno ako pravidelné pracovisko dohodnúť aj miesto pobytu.³⁾ Ak má zamestnanec na základe dohody o vykonaní práce výkon práce v mieste mimo miesta pobytu, môže s ním zamestnávateľ v tejto dohode dohodnúť, že mu poskytne i pri ceste z miesta pobytu do miesta výkonu práce a späť náhrady ako pri pracovnej ceste.

(4) Rodina zamestnanca podľa tohto zákona je jeho manžel, vlastné deti, osvojené deti, deti zverené zamestnancovi do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu, vlastní rodičia, osvojiteľia, opatrovníci, pestúni, prípadne ďalšie osoby žijúce v domácnosti⁴⁾ so zamestnancom, ak majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

¹⁾ Napríklad zákon č. 380/1997 Z. z. o peňažných náležitostiach vojakov v znení zákona č. 563/2001 Z. z., zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

²⁾ Zákon č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.

³⁾ Zákon č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov v znení zákona č. 441/2001 Z. z.

§ 3 až 8 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴⁾ § 115 Občianskeho zákonníka.

(5) Zamestnávateľ podľa tohto zákona je zamestnávateľ podľa osobitného predpisu,⁵⁾ právnická osoba podľa § 1 ods. 2, fyzická osoba podľa § 1 ods. 2 písm. c) a zamestnávateľ podľa § 17.

(6) Zamestnanec podľa tohto zákona je osoba podľa § 1 ods. 1 a 2.

DRUHÁ ČASŤ

POSKYTOVANIE NÁHRAD

Náhrady pri pracovnej ceste

§ 3

(1) Zamestnávateľ vysielajúci zamestnanca na pracovnú cestu písomne určí miesto jej nástupu, miesto výkonu práce, čas trvania, spôsob dopravy a miesto skončenia pracovnej cesty; môže určiť aj ďalšie podmienky pracovnej cesty. Zamestnávateľ je pritom povinný prihliadať na oprávnené záujmy zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým časť zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, určiť podmienky pracovnej cesty podľa odseku 1 jedným rozhodnutím

- a) pre viacerých zamestnancov,
- b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

§ 4

(1) Zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu patrí

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie,
- c) stravné,
- d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov,
- e) náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na návštevu jeho rodiny do miesta trvalého pobytu alebo medzi zamestnávateľom a zamestnancom vopred dohodnutého pobytu rodiny, ak pracovná cesta trvá viac ako sedem po sebe nasledujúcich kalendárnych dní, a to každý týždeň, ak nie je v kolektívnej zmluve, prípadne v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá táto náhrada za dlhší čas, najdlhšie však za jeden mesiac.

(2) Preukazovanie výdavkov podľa odseku 1 sa nevzťahuje na prípady, ak zamestnávateľ uzná výdavky zamestnancovi iným spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

§ 5

Stravné

(1) Zamestnancovi patrí stravné za každý kalendár-

ny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom. Suma stravného je ustanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni, pričom čas trvania pracovnej cesty je rozdelený na časové pásma

- a) 5 až 12 hodín,
- b) nad 12 hodín až 18 hodín,
- c) nad 18 hodín.

(2) Sumu stravného pre časové pásma podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“); opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁶⁾

(3) Ak zamestnávateľ vyslaním na pracovnú cestu, ktorá trvá menej ako 5 hodín, neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže mu poskytnúť stravné až do sumy stravného ustanovenej pre časové pásmo 5 až 12 hodín.

(4) Ak zamestnanec, ktorému časť zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vykoná počas

- a) kalendárneho dňa viac pracovných ciest, z ktorých každá trvá menej ako 5 hodín, pričom celkový súčet trvania týchto pracovných ciest je 5 hodín a viac, patrí zamestnancovi stravné za celkový čas trvania týchto pracovných ciest,
- b) dvoch kalendárnych dní pracovnú cestu, ktorá trvá 5 až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume ustanovenej pre toto časové pásmo.

(5) So zamestnancom, ktorému časť zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno v pracovnej zmluve alebo v dohode o vykonaní práce dohodnúť odchylne od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného, ako aj nižšie sumy stravného, najviac však o 25 % z ustanovenej sumy stravného; suma stravného sa zaokrúhli na desiatky halierov nahor.

(6) Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné úmerne kráti, a to najmenej o 20 % a najviac o 40 % z ustanovenej sumy stravného za každé bezplatne poskytnuté jedlo, ktoré má charakter raňajok, obeda alebo večere. Mieru krátenia stravného zamestnávateľ dohodne v kolektívnej zmluve alebo určí vo vnútornom predpise.

§ 6

Náhrady pri dočasnóm pridelení a pri vzniku pracovného pomeru

(1) Zamestnancovi patria počas dočasného pridelenia⁷⁾ náhrady ako pri pracovnej ceste.

⁵⁾ Zákonník práce.

Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ § 58 Zákonníka práce.

(2) Zamestnávateľ môže pri vzniku pracovného pomeru⁸⁾ poskytovať náhrady zamestnancovi ako pri pracovnej ceste až v rozsahu a do výšky ustanovenej v § 4 a 5; o poskytovaní náhrad môže zamestnávateľ rozhodnúť najneskôr do 90 kalendárnych dní od vzniku pracovného pomeru.

(3) Zamestnancovi, ktorému sa poskytuje stravné podľa odsekov 1 a 2 a ktorý je v tom čase vyslaný na pracovnú cestu, poskytuje zamestnávateľ náhradu, ktorá je pre zamestnanca výhodnejšia.

(4) V prípadoch uvedených v odsekoch 1 a 2 môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi aj náhradu preukázaných sťahovacích výdavkov.

§ 7

Náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách

(1) Ak sa zamestnanec dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla zamestnávateľa, patrí mu základná náhrada za každý 1 km jazdy (ďalej len „základná náhrada“) a náhrada za spotrebované pohonné látky.

(2) Sumu základnej náhrady pre jednostopové vozidlo a trojkolky a pre osobné cestné motorové vozidlá podľa odseku 1 ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo; opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁹⁾ Pri použití prívesu k osobnému cestnému motorovému vozidlu sa základná náhrada zvýši o 15 %.

(3) Sumu základnej náhrady pri nákladných automobiloch a autobusoch dohodne zamestnávateľ so zamestnancom.

(4) Náhrada za spotrebované pohonné látky patrí zamestnancovi podľa cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla, prepočítaných podľa spotreby pohonných látok (ďalej len „spotreba“) uvedenej v technickom preukaze cestného motorového vozidla takto:

- a) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba len podľa príslušnej slovenskej technickej normy, na výpočet sa použije spotreba podľa tejto normy; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa spotreba určená podľa slovenskej technickej normy zvýši o 40 %,
- b) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa slovenskej technickej normy aj predpisu EHK alebo len podľa predpisu EHK, na výpočet sa použije spotreba podľa predpisu EHK vypočítaná aritmetickým priemerom; pri jazde cestného motorového vozidla v meste sa použije spotreba určená na jazdu v meste,
- c) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa smerníc ES, na výpočet sa použije spotreba zodpovedajúca prísluš-

nému cyklu premávky alebo kombinácii jednotlivých cyklov premávky uvedených v príslušnej smernici ES, odvodených od konkrétneho režimu jazdy cestného motorového vozidla,

- d) ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba podľa inej normy, na výpočet sa použije spotreba určená na rýchlostný režim jazdy cestného motorového vozidla zodpovedajúci prevažujúcim podmienkam pracovnej cesty.

(5) Ak je pohonnou látkou plyn alebo plyn v kombinácii s inou pohonnou látkou, spôsob výpočtu náhrad za spotrebované pohonné látky za jednotlivé pohonné látky dohodne zamestnávateľ so zamestnancom na základe podmienok pracovnej cesty, cien pohonných látok platných v čase použitia cestného motorového vozidla a spotreby. Ak je v technickom preukaze cestného motorového vozidla uvedená spotreba oboch pohonných látok podľa smerníc ES, pri dohode medzi zamestnancom a zamestnávateľom sa prihliadne aj na túto spotrebu.

(6) Zamestnávateľ môže so zamestnancom dohodnúť poskytovanie náhrady za použitie cestného motorového vozidla v sume zodpovedajúcej cene cestovného lístka pravidelnej verejnej dopravy.

§ 8

Úprava súm náhrad

(1) Sumy stravného pre časové pásma podľa § 5 ods. 1 a 2 a sumy základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel podľa § 7 ods. 1 a 2 upravuje ministerstvo opatrením na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad“) o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní a o indexe cien položiek spojených s nákupom a prevádzkou motorových vozidiel. Úprava súm sa vykoná, ak rozdiel indexu cien v príslušnom kalendárnom mesiaci a indexu cien v kalendárnom mesiaci, podľa ktorého bola naposledy opatrením podľa § 5 ods. 2 a § 7 ods. 2 upravená suma náhrad, tvorí hodnotu aspoň 10 bodov. Upravené sumy náhrad podľa prvej vety patria zamestnancovi od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom boli zverejnené.

(2) Sumy stravného sa zaokrúhľujú na celé koruny do 50 halierov nadol a od 50 halierov vrátane nahor. Sumy základných náhrad za používanie cestných motorových vozidiel sa zaokrúhľujú na desiatky halierov nadol.

§ 9

Iné náhrady a vyššie náhrady

Zamestnávateľ, ktorý nie je rozpočtovou organizáciou,⁹⁾ príspevkovou organizáciou,⁹⁾ verejnoprávnu

⁸⁾ § 46 Zákonníka práce.

⁹⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

inštitúciou zriadenou podľa zákona,¹⁰⁾ obcou¹¹⁾ alebo samosprávnym krajom,¹²⁾ môže poskytovať zamestnancom aj iné náhrady súvisiace s pracovnou cestou, s dočasným pridelením, so vznikom pracovného pomeru a s výkonom práce v zahraničí a vyššie náhrady, ako ustanovuje tento zákon. Zamestnávateľ môže poskytovanie týchto náhrad dohodnúť v kolektívnej zmluve, v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode alebo ich určiť vo vnútornom predpise.

TRETIA ČASŤ NÁHRADY PRI ZAHRAŇIČNÝCH PRACOVNÝCH CESTÁCH

§ 10

Na poskytovanie náhrad pri zahraničných pracovných cestách vrátane iných náhrad a vyšších náhrad sa vzťahujú ustanovenia § 3 až 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 11

Poistenie liečebných nákladov v zahraničí

Zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste patrí náhrada preukázaných výdavkov za poistenie nevyhnutných liečebných nákladov v zahraničí; táto náhrada zamestnancovi nepatrí, ak ho takto poistil zamestnávateľ.

§ 12

Náhrada výdavkov za cesty na návštevu rodiny

Ak sa zamestnanec so zamestnávateľom pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu písomne dohodne na návšteve rodiny zamestnanca v mieste jej trvalého pobytu, patrí zamestnancovi náhrada písomne dohodnutých výdavkov, najviac v rozsahu, do výšky a za podmienok ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e) sa nevzťahuje na cesty na návštevu rodiny zamestnanca vyslaného na zahraničnú pracovnú cestu.

§ 13

Stravné

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty za podmienok ustanovených týmto zákonom stravné v inej ako slovenskej mene. Stravné v inej ako slovenskej mene je ustanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v kalendárnom dni, pričom čas tr-

vania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky je rozdelený na časové pásma

- a) do 6 hodín vrátane,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín,
- c) nad 12 hodín.

(2) Základné sadzby stravného v inej ako slovenskej mene ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“) vždy pre nasledujúci kalendárny rok tak, aby nadobudlo účinnosť 1. januára príslušného kalendárneho roka; v priebehu kalendárneho roka základné sadzby stravného v inej ako slovenskej mene upraví ministerstvo financií, ak zmena úrovne cien vo verejných stravovacích zariadeniach v jednotlivých krajinách dosiahne od poslednej úpravy aspoň 10 %. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁹⁾

(3) Základné sadzby stravného v inej ako slovenskej mene podľa odseku 2 pre jednotlivé krajiny ustanoví ministerstvo financií na základe návrhu Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zahraničných vecí“) vypracovaného podľa podkladov zastupiteľských úradov o cenách jedál a nealkoholických nápojov vo verejných stravovacích zariadeniach v jednotlivých krajinách alebo s využitím štatistických údajov Medzinárodného menového fondu, Organizácie Spojených národov alebo iných medzinárodných finančných štatistických údajov.

(4) Ak zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá v kalendárnom dni

- a) do 6 hodín vrátane, patrí zamestnancovi stravné vo výške 25 % zo základnej sadzby stravného, ak nie je ďalej ustanovené inak,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné vo výške 50 % zo základnej sadzby stravného, ak nie je ďalej ustanovené inak,
- c) nad 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume základnej sadzby stravného, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(5) So zamestnancom, ktorému častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, možno dohodnúť v pracovnej zmluve odchylné od tohto zákona podmienky na poskytovanie stravného v inej ako slovenskej mene, ako aj nižšie stravné, ako je ustanovené v odseku 4, najviac však o 25 %, pre člena posádky plavidla vnútrozemskej plavby najviac o 50 %.

(6) Ak je pri zahraničnej pracovnej ceste v doklade o ubytovaní zamestnanca preukázané poskytnutie raňajok, zamestnávateľ mu poskytuje stravné v inej ako slovenskej mene určené podľa odsekov 1 až 5, znížené o

- a) preukázanú sumu za poskytnuté raňajky alebo
- b) 20 %, ak preukázaná suma výdavku za poskytnuté raňajky je vyššia ako 20 % zo stravného určeného

¹⁰⁾ § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní.

§ 2 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni.

§ 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti.

§ 2 zákona č. 280/1997 Z. z. o Spoločnej zdravotnej poisťovni.

¹¹⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

¹²⁾ Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 445/2001 Z. z.

podľa odsekov 1 až 5 alebo ak suma výdavku za poskytnuté raňajky nie je vyčíslená.

§ 14

Vreckové

Zamestnávateľ poskytne zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste popri náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov [§ 4 ods. 1 písm. d)] vreckové v inej ako slovenskej mene vo výške od 5 % do 40 % stravného ustanoveného podľa § 13 ods. 4.

§ 15

Náhrada výdavkov za pohonné látky

Pri poskytovaní náhrad za používanie cestných motorových vozidiel podľa § 7 patrí zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste náhrada za spotrebované pohonné látky v inej ako slovenskej mene za kilometre prejazdené v zahraničí nad 350 km, ak sa s prihliadnutím na technické parametre cestného motorového vozidla zamestnávateľ písomne nedohodne so zamestnancom na dlhšej vzdialenosti.

§ 16

Vylúčenie súbehu náhrad poskytovaných v slovenskej mene a v inej ako slovenskej mene

(1) Pri zahraničnej pracovnej ceste patrí zamestnancovi za čas pracovnej cesty na území Slovenskej republiky stravné v slovenskej mene v rozsahu a za podmienok ustanovených v § 5; ak zamestnávateľ neumožní zamestnancovi stravovať sa zvyčajným spôsobom, môže uplatniť § 5 ods. 3.

(2) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí na území Slovenskej republiky, je na vznik nároku na náhrady poskytované v inej ako slovenskej mene rozhodujúci čas prechodu slovenskej štátnej hranice, odlet a prílet lietadla podľa letového poriadku alebo príchod a odchod lode z prístavu, v ktorom sa vykonáva vstupná alebo výstupná colná kontrola a pasová kontrola.

(3) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína a končí v zahraničí, sú na vznik nároku na náhrady poskytované v inej ako slovenskej mene rozhodujúce podmienky pracovnej cesty určené zamestnávateľom (§ 3); obmedzenie podľa § 15 v tomto prípade neplatí.

(4) Pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína na území Slovenskej republiky a končí sa v zahraničí, a pri zahraničnej pracovnej ceste, ktorá sa začína v zahraničí a končí sa na území Slovenskej republiky, na posúdenie rozhodujúcich časov na vznik nároku na náhrady poskytované v inej ako slovenskej mene sa primerane uplatnia ustanovenia odsekov 2 a 3.

§ 17

Zahraničné pracovné cesty vykonávané na základe dohôd o vzájomnej výmene zamestnancov

(1) V dohode o vzájomnej výmene zamestnancov môže zamestnávateľ, ktorý zamestnanca vysielal so zamestnávateľom, ku ktorému je zamestnanec vysielaný, dohodnúť poskytovanie bezplatného ubytovania, stravného alebo bezplatného stravovania, vreckového a náhrady cestovných výdavkov za cesty súvisiace s výkonom práce.

(2) Cestovné výdavky za cesty zo sídla zamestnávateľa, ktorý zamestnanca vysielal na pracovnú cestu, do sídla zamestnávateľa v zahraničí a späť, náhradu preukázaných výdavkov za poistenie liečebných nákladov v zahraničí a náhradu výdavkov za cesty na návštevu rodiny uhrádza vysielajúci zamestnávateľ, ak sa zamestnávateľia nedohodnú inak.

(3) Slovenskému zamestnancovi vyslanému do zahraničia patrí stravné v inej ako slovenskej mene podľa § 13 ods. 4.

(4) Zahraničnému zamestnancovi vyslanému do Slovenskej republiky patrí za každý kalendárny deň stravné v sume trojnásobku sumy stravného ustanoveného pre pracovné cesty na území Slovenskej republiky v časovom pásme nad 18 hodín a vreckové vo výške od 5 % do 40 % ustanoveného stravného. V prípade, že pracovná cesta zahraničného zamestnanca netrvá celý kalendárny deň, patrí zamestnancovi pomerná suma stravného v závislosti od dĺžky trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni; suma stravného sa zaokrúhli na celé koruny nahor.

ŠTVRTÁ ČASŤ

NÁHRADY PRI VÝKONE PRÁCE V ZAHRA NIČÍ

§ 18

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí patrí za dni cesty do miesta výkonu práce v zahraničí a späť a pri pracovných cestách v zahraničí náhrada výdavkov ako pri zahraničnej pracovnej ceste. Ak zamestnanca nasledujú do miesta výkonu práce v zahraničí aj osoby, ktoré sa považujú za rodinu zamestnanca (§ 2 ods. 4), možno zamestnancovi poskytnúť za dni cesty do tohto miesta a späť náhradu preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, ktoré vznikli týmto osobám. To sa nevzťahuje na zamestnanca s denným návratom do miesta pobytu.

(2) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ nepatrí stravné za pracovné cesty v trvaní do 6 hodín vrátane v krajine jeho pravidelného miesta výkonu práce.

(3) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ ktorý

¹³⁾ Zákon č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 313/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

je vedúci diplomatickej misie¹⁴⁾ na úrovni veľvyslanca, vyslanca a chargé d'affaires ad interim, patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov a preukázaných výdavkov za ubytovanie manželky alebo manžela (ďalej len „manžel“), ak podľa štátneho protokolu Slovenskej republiky alebo podľa štátneho protokolu prijímajúcej krajiny je žiaduce, aby sa na zahraničnej pracovnej ceste zamestnanca s miestom výkonu práce v zahraničí zúčastnil po schválení zamestnávateľom na základe písomného pozvania aj jeho manžel.

Náhrady pri výkone práce v zahraničí zamestnancovi, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis

§ 19

(1) Zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí ďalej náhrada

- a) výdavkov spojených s pobytom manžela,
- b) výdavkov spojených s pobytom detí,
- c) výdavkov spojených s prepravou vecí,
- d) výdavkov spojených s doplnením šatníka,
- e) výdavkov spojených so zabezpečením vzdelávania detí zamestnanca,
- f) liečebných výdavkov,
- g) výdavkov spojených s evakuáciou,
- h) výdavkov za prepravu telesných pozostatkov.

(2) Zamestnancovi podľa odseku 1 možno poskytnúť aj ďalšie náhrady podľa tohto zákona.

§ 20

Náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela

(1) Zamestnancovi, ktorého manžel nasleduje do miesta výkonu práce v zahraničí, patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom manžela mesačne vo výške 20 % z časti platu poskytnutej zamestnancovi v peňažných prostriedkoch v inej ako slovenskej mene vypočítanej podľa osobitných predpisov.¹³⁾

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa manžel zdržiava v krajine miesta výkonu práce v zahraničí. Náhrada sa poskytne aj za obdobie, keď manžel sprevádza zamestnanca na pracovnej ceste.

(3) Zamestnancovi nepatrí náhrada podľa odseku 1, ak manžel má príjem z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovného vzťahu. Zamestnancovi náhrada ďalej nepatrí, ak manžel vykonáva alebo prevádzkuje v zahraničí inú zárobkovú činnosť.

(4) Ak manžel uzavrie so zamestnávateľom zamestnanca pracovný pomer alebo obdobný pracovnoprávny vzťah na kratší pracovný čas, náhrada podľa odseku 1 sa kráti úmerne k dĺžke pracovného času.

§ 21

Náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa

(1) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov spojených s pobytom dieťaťa za každé dieťa, ktoré ho nasleduje do miesta výkonu práce v zahraničí mesačne vo výške 10 % z časti platu poskytnutej zamestnancovi v peňažných prostriedkoch v inej ako slovenskej mene vypočítanej podľa osobitných predpisov.¹³⁾

(2) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov podľa odseku 1 len za obdobie, počas ktorého sa dieťa zdržiava v krajine miesta výkonu práce zamestnanca.

§ 22

Náhrada výdavkov spojených s prepravou vecí

(1) Zamestnancovi patrí náhrada výdavkov spojených s prepravou osobných vecí zamestnanca, manželky a detí zo Slovenskej republiky do miesta výkonu práce v zahraničí a späť do Slovenskej republiky, a to najviac do hmotnostného limitu 1 000 kg. Pri preprave osobných vecí liftvanom je hmotnostný limit 1 400 kg.

(2) Zamestnávateľ určí spôsob prepravy a môže určiť aj ďalšie podrobnosti prepravy. V prípade, že dopravca určí úhradu za prepravu v objemových jednotkách, považuje sa 1 m³ za 200 kg.

(3) Zamestnancovi na základe písomnej žiadosti a so súhlasom zamestnávateľa patrí okrem náhrady výdavkov spojených s prepravou osobných vecí aj náhrada výdavkov spojených s prepravou štandardného vybavenia bytu. Hmotnostný limit pre prepravu osobných vecí a štandardného vybavenia bytu určí zamestnávateľ v závislosti od veľkosti primeraného bytu, najviac však do 8 000 kg alebo 40 m³.

(4) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných výdavkov za zhotovenie primeraného prepravného obalu, preukázaných výdavkov za správne poplatky spojené s prepravou a za poistenie prepravovaného majetku najviac do 300 000 Sk celkovej hodnoty prepravovaného majetku v prípade prepravy osobných vecí a najviac do 700 000 Sk celkovej hodnoty prepravovaného majetku v prípade prepravy osobných vecí spolu so štandardným vybavením bytu.

§ 23

Náhrada výdavkov spojených s doplnením šatníka

Zamestnancovi patrí jednorazová náhrada preukázaných zvýšených výdavkov spojených s doplnením jeho šatníka a obuvi. Táto náhrada sa vyplatí v slovenskej mene v sume jeho tarifného platu priznaného na výkon práce v zahraničí, určeného pred rozdelením platu na časť platu v slovenskej mene a na časť platu v inej ako slovenskej mene.

¹⁴⁾ Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 157/1964 Zb. o Viedenskom dohovore o diplomatických stykoch.

§ 24

Náhrada výdavkov spojených so zabezpečením
vzdelávania detí zamestnanca

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných účelne vynaložených výdavkov na školné, zápisné, skúšobné a na školské učebnice, prípadne iných porovnateľných výdavkov, ak nemá možnosť zabezpečiť pre dieťa vhodné bezplatné základné vzdelanie¹⁵⁾ alebo vhodné bezplatné stredoškolské vzdelanie¹⁵⁾ v mieste výkonu práce v zahraničí. Možnosť zabezpečenia vhodného bezplatného základného vzdelania alebo vhodného bezplatného stredoškolského vzdelania posúdi zamestnávateľ na základe písomnej žiadosti doplnenej o vyjadrenie príslušného zastupiteľského úradu. Účelnosť vynaložených výdavkov na školné, zápisné, skúšobné a na školské učebnice, prípadne iných porovnateľných výdavkov posúdi zamestnávateľ.

(2) Zamestnancovi nepatrí náhrada ďalších výdavkov súvisiacich so zabezpečením vzdelania, napríklad za individuálnu výučbu, nepovinné predmety a pomôcky, školskú rovnošatu, stravovanie, poisťné, cestovné do školy a späť, školské akcie a výlety.

(3) Ak je súčasťou základného vzdelania v zahraničí prípravný ročník do základnej školy, môže zamestnávateľ zamestnancovi poskytnúť náhradu preukázaných účelne vynaložených výdavkov aj na jeho absolvovanie.

§ 25

Náhrada liečebných výdavkov

(1) Zamestnancovi patrí náhrada liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú v zahraničí jemu, manželovi a deťom. Náhrada je určená rozdielom medzi preukázanými výdavkami vynaloženými na nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť a sumou, ktorú zdravotná poisťovňa uhradila podľa osobitných predpisov.¹⁶⁾ Podľa tohto zákona sa nepovažujú za výdavky za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť výdavky súvisiace s pôrodom po 36. týždni tehotenstva.

(2) Zamestnancovi náhrada výdavkov podľa odseku 1 nepatrí za výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou poskytnutou v období čerpania riadnej dovolenky zamestnanca okrem čerpania dovolenky v krajine miesta výkonu práce v zahraničí.

(3) Ak zamestnankyňa neodcestuje porodiť do Slovenskej republiky, patrí jej náhrada preukázaných výdavkov súvisiacich s pôrodom, najviac do sumy obvyklých výdavkov na cestu do Slovenskej republiky a späť. Takáto náhrada patrí aj zamestnancovi v prí-

pade, že jeho manželka neodcestuje porodiť do Slovenskej republiky.

(4) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁷⁾ a povinné očkovanie dieťaťa¹⁸⁾ do šiesteho roku veku dieťaťa.

(5) Tehotnej zamestnankyni možno poskytnúť náhradu preukázaných výdavkov za preventívnu starostlivosť¹⁷⁾ počas trvania tehotenstva, najdlhšie do skončenia 36. týždňa tehotenstva. Takúto náhradu možno poskytnúť aj zamestnancovi za preventívnu starostlivosť o jeho tehotnú manželku.

(6) Ak predpokladaná suma liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť presahuje 50 000 Sk, možno zamestnancovi poskytnúť preddavok na jej úhradu. V prípade, že zdravotná poisťovňa neposúdila poskytnutú zdravotnú starostlivosť ako nevyhnutnú a neodkladnú, je zamestnanec povinný poskytnutý preddavok vrátiť do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa dozvedel o rozhodnutí zdravotnej poisťovne.

§ 26

Náhrada výdavkov spojených s evakuáciou

(1) Zamestnancovi patrí náhrada preukázaných cestovných výdavkov, preukázaných ubytovacích výdavkov a preukázaných potrebných vedľajších výdavkov súvisiacich s evakuáciou, ak zamestnávateľ rozhodne z bezpečnostných dôvodov o evakuácii.

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu výdavkov podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

§ 27

Náhrada výdavkov za prepravu
telesných pozostatkov

Zamestnancovi patrí jednorazová náhrada preukázaných výdavkov na prepravu telesných pozostatkov na územie Slovenskej republiky v prípade smrti manžela alebo dieťaťa. Pozostalým patrí jednorazová náhrada preukázaných výdavkov na prepravu telesných pozostatkov na územie Slovenskej republiky v prípade smrti zamestnanca, ak k smrti nedošlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi.

§ 28

Náhrada iných výdavkov

(1) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu do Slovenskej republiky a späť na účely lekárskej prehliadky,

¹⁵⁾ Zákon č. 29/1984 Zb. o systave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹⁶⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ Príloha č. 4 k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁸⁾ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z. z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky č. 54/2000 Z. z.

pôrodu, z dôvodu choroby alebo úrazu a účasti na pohrebe člena rodiny (§ 2 ods. 4).

(2) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cesty podľa odseku 1, ktoré vznikli jeho manželovi a deťom.

(3) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa z miesta výkonu práce zamestnanca v zahraničí do Slovenskej republiky bezprostredne po skončení štúdia na strednej škole.¹⁵⁾

(4) Zamestnancovi možno poskytnúť jedenkrát ročne náhradu preukázaných cestovných výdavkov za cestu dieťaťa študujúceho na základnej škole¹⁵⁾ alebo strednej škole¹⁵⁾ v Slovenskej republike zo Slovenskej republiky do miesta výkonu práce zamestnanca v zahraničí a späť.

(5) Zamestnancovi možno poskytnúť náhradu za škodu, ktorá vznikla jemu, manželovi a deťom, najmä v dôsledku vojnových udalostí, vzbúr, nepokojov alebo prírodných katastrof.

§ 29

(1) Na poskytovanie náhrad výdavkov zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, na ktorého sa vzťahuje osobitný predpis,¹³⁾ sa pojmom dieťa rozumie vlastné dieťa zamestnanca, osvojené dieťa, dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu a tiež takého dieťa manžela až do skončenia strednej školy,¹⁵⁾ najdlhšie však do dovŕšenia 21 rokov veku.

(2) Zamestnancovi sa náhrada výdavkov podľa § 22, § 24 až 28 a § 31 poskytne v mene, v ktorej boli výdavky uhradené. Po dohode so zamestnancom možno náhradu poskytnúť aj v inej mene alebo v slovenskej mene. Pri určení výšky náhrady v inej mene ako v mene, v ktorej boli výdavky uhradené, sa použije kurz dohodnutej meny k mene, v ktorej boli výdavky uhradené, vyhlásený podľa kurzového lístka Národnej banky Slovenska platného v deň poskytnutia náhrady.

§ 30

Poskytnutie bytu so štandardným vybavením alebo primeraného ubytovania

(1) Zamestnávateľ zabezpečí zamestnancovi byt so štandardným vybavením alebo dočasne primerané ubytovanie pre neho, manžela a deti.

(2) Rozsah štandardného vybavenia bytu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí. Ak bola zamestnancovi poskytnutá náhrada výdavkov spojených s prepravou štandardného vybavenia bytu (§ 22 ods. 3), štandardné vybavenie bytu od zamestnávateľa mu nepatrí.

(3) Zamestnancovi môže byť poskytnuté nadštandardné vybavenie bytu za úhradu.

§ 31

Náhrada časti výdavkov za služby spojené s užívaním bytu

Zamestnancovi, ktorý vykonáva prácu v tropických oblastiach alebo inak zdravotne obťažných oblastiach,¹⁹⁾ môže zamestnávateľ poskytnúť náhradu časti výdavkov za elektrickú energiu, vykurovanie, chladenie, vodu, plyn a iných výdavkov spojených s užívaním bytu.

§ 32

Ďalšie podrobnosti poskytovania náhrad podľa § 20 až 28 a § 31 môže ustanoviť všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo zahraničných vecí.

§ 33

Na zamestnanca, ktorý pôsobí v zahraničí v rámci mierovej misie, o ktorej vyslaní rozhodla vláda Slovenskej republiky alebo s ktorej vyslaním vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky, sa nevzťahuje štvrtá časť zákona okrem poskytovania náhrad výdavkov pri pracovných cestách v zahraničí (§ 18) a náhrad liečebných výdavkov za nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú zamestnancovi v zahraničí (§ 25).

PIATA ČASŤ SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 34

Náhrady podľa tohto zákona možno paušalizovať. Pri výpočte paušálnej sumy zamestnávateľ vychádza z priemerných podmienok rozhodujúcich na poskytovanie náhrad zamestnancovi alebo skupine zamestnancov. Ak sa zmenia podmienky, za ktorých sa paušálna suma určila, je zamestnávateľ povinný túto sumu preskúmať a upraviť. Pri výpočte paušálnej sumy je zamestnávateľ povinný prihliadať na zákonné nároky zamestnanca, ako aj na jeho oprávnené záujmy.

§ 35

(1) Ak tento zákon požaduje preukázanie výdavkov a zamestnanec ich nepreukáže, môže mu zamestnávateľ poskytnúť náhrady v ním uznannej sume s prihliadnutím na určené podmienky pracovnej cesty (§ 3).

(2) Náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi v preukázanej sume (§ 4) alebo v paušálnej sume určenej zamestnávateľom (§ 34), alebo v sume určenej zamestnávateľom podľa ceny cestovného lístka, ktorá platila v čase uskutočnenia pracovnej cesty.

¹⁹⁾ Vyhláska ministerstiev zdravotníctva a zahraničných vecí č. 75/1967 Zb. o dodatkovej dovolenke pracovníkov, ktorí vykonávajú zdravotne škodlivé alebo zvlášť obťažné práce, a o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti pri niektorých chorobách z povolania v znení neskorších predpisov.

§ 36

(1) Ak zamestnanec požiada o poskytnutie preddavku na náhrady podľa tohto zákona, je zamestnávateľ povinný mu tento preddavok do sumy predpokladaných náhrad poskytnúť. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, poskytnúť preddavok jedným rozhodnutím

- a) pre viacerých zamestnancov,
- b) na viacero pracovných ciest zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste preddavok v inej ako slovenskej mene v rozsahu a v sume podľa predpokladaného času trvania a podmienok zahraničnej pracovnej cesty. Preddavok v inej ako slovenskej mene alebo jeho časť môže zamestnávateľ po dohode so zamestnancom poskytnúť aj formou cestovného šeku, zapožičaním medzinárodnej bankovej platobnej karty zamestnávateľa alebo prevodom na účet zamestnanca vedený v banke alebo pobočke zahraničnej banky v inej ako slovenskej mene.²⁰⁾

(3) Zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní po dni skončenia pracovnej cesty predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie pracovnej cesty a tiež vrátiť nevyúčtovaný preddavok. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vo vnútornom predpise určiť dlhší čas na predloženie písomných dokladov potrebných na vyúčtovanie pracovnej cesty a vrátenie nevyúčtovaného preddavku, najdlhšie však do 30 kalendárnych dní po dni skončenia pracovnej cesty.

(4) Zamestnávateľ je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty zamestnanca a uspokojiť jeho nároky. Zamestnávateľ môže zamestnancom, ktorým častá zmena pracoviska vyplýva z osobitnej povahy povolania, vo vnútornom predpise určiť dlhší čas na vyúčtovanie pracovnej cesty, najdlhšie však do 30 kalendárnych dní odo dňa predloženia písomných dokladov.

(5) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok pri zahraničnej pracovnej ceste vyšší, ako sú nároky zamestnanca, vracia zamestnanec zamestnávateľovi v inej ako slovenskej mene, ktorú mu zamestnávateľ poskytol, alebo po dohode so zamestnancom v inej mene.

(6) Sumu, o ktorú bol poskytnutý preddavok pri zahraničnej pracovnej ceste nižší, ako sú nároky zamestnanca, poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi v inej ako slovenskej mene alebo po dohode so zamestnancom v slovenskej mene.

(7) Výsledná suma vyúčtovania preddavku poskytnutého pri zahraničnej pracovnej ceste v inej ako slovenskej mene sa zaokrúhľuje k najbližšej vyššej hodnote platidla (bankovky alebo mince) bežne prijímaného a vydávaného bankami a pobočkami zahraničných bánk.²⁰⁾

§ 37

Čas, ktorý na pracovnej ceste spadá do pracovného času zamestnanca, strávený bez jeho zavinenia inak ako plnením pracovných úloh, sa na účely tohto zákona považuje za výkon práce.

ŠIESTA ČASŤ

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 38

(1) Ministerstvo bude pri ustanovení súm stravného (§ 5 ods. 2) vychádzať zo súm stravného platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien jedál a nealkoholických nápojov v reštauračnom stravovaní.

(2) Ministerstvo bude pri ustanovení súm základných náhrad (§ 7 ods. 2) vychádzať zo súm základných sadziieb náhrad platných bezprostredne pred dňom účinnosti tohto zákona a z údajov štatistického úradu o indexe cien položiek spojených s nákupom a prevádzkou motorových vozidiel.

(3) Ministerstvo financií vydá opatrenie, ktorým sa ustanovia základné sadzby stravného v inej ako slovenskej mene podľa § 13 ods. 2 a 3 tak, aby nadobudlo účinnosť spolu s týmto zákonom. Opatrenie sa vyhlási uverejnením jeho úplného znenia.⁹⁾

§ 39

Zrušujú sa:

1. zákon č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 53/1996 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 323/1996 Z. z.,
2. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 170/1993 Z. z. o poskytovaní náhrad niektorých výdavkov zamestnancom zahraničnej služby v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 189/1996 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/2002 Z. z.

§ 40

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002 okrem § 21, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

²⁰⁾ § 2 ods. 1 a 5 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

284

Z Á K O N

zo 17. mája 2002,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 126/1998 Z. z. o Slovenskej živnostenskej komore
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 279/2001 Z. z.
a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 126/1998 Z. z. o Slovenskej živnostenskej komore a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 279/2001 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 1 sa v druhej vete vypúšťajú slová „pre svojich členov“.

2. V § 3 ods. 2 písm. b) sa na konci čiarka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa tieto slová: „môže navrhovať podmienky prevádzkovania živnosti,^{2a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie:
„^{2a)} § 27 ods. 3 zákona č. 455/1991 Zb.“.

3. V § 3 odsek 4 znie:
„(4) Komora zabezpečuje doplňovanie, rozširovanie, prehlbovanie a overovanie odbornej spôsobilosti fyzických osôb, ktoré sa uchádzajú o živnostenské oprávnenie alebo podnikajú na základe živnostenského oprávnenia, a overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti fyzických osôb.^{5a)} Na ten účel komora
a) zriaďuje vzdelávacie zariadenie a vykonáva odbornú prípravu členov komory a záujemcov o živnostenské oprávnenie,
b) vydáva osvedčenia o vzdelaní za podmienok ustanovených osobitným zákonom,^{5b)}
c) navrhuje členov skúšobnej komisie na vykonávanie kvalifikačnej skúšky podľa osobitného predpisu,^{5c)}
d) pripravuje podklady na kvalifikačné skúšky na overenie odborných teoretických vedomostí a praktických znalostí technických alebo technologických postupov,
e) navrhuje Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky vybrané živnosti, ktoré môžu prevádzkovať iba fyzické osoby, ktoré spĺňajú osobitnú odbornú spôsobilosť.^{5a)}“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 5a až 5c znejú:
^{5a)} § 7a zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 279/2001 Z. z.
^{5b)} Zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z.
^{5c)} § 22 ods. 3 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 279/2001 Z. z.“.

4. V § 3 sa za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Komora na účel zabezpečovania riadneho, pozitívneho a odborného prevádzkovania živnosti poverí na požiadanie príslušného orgánu štátnej správy prizvanú osobu^{5d)} na vykonanie kontroly dodržiavania podmienok a povinností, ktoré podnikateľovi vyplývajú zo živnostenského zákona, koncesnej listiny alebo iných osobitných predpisov, ktoré súvisia so živnostenským podnikaním.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 5d znie:
„^{5d)} § 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.“.

Doterajšie odseky 5 a 6 sa označujú ako odseky 6 a 7.

5. § 4 vrátane nadpisu znie:

„Členstvo v komore

§ 4

(1) Členom komory (ďalej len „člen“) sa môže stať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia podľa osobitného predpisu⁶⁾ (ďalej len „živnostenské oprávnenie“).

(2) Členstvo v komore vzniká dňom prijatia za člena na základe písomnej prihlášky. O prijatí za člena rozhoduje predstavenstvo komory, ak tento zákon neustanovuje inak. Dňom prijatia je dátum rozhodnutia predstavenstva komory o prijatí za člena. Proti odmietnutiu žiadosti o členstvo v komore možno podať sťažnosť zhromaždeniu delegátov. Rozhodnutie zhromaždenia delegátov je konečné.

(3) Členstvo v komore osoby uvedenej v odseku 1 zaniká

- a) dňom doručenia písomného oznámenia člena o vystúpení z komory,
- b) zánikom živnostenského oprávnenia člena,
- c) smrťou,
- d) zrušením právnickej osoby,
- e) vylúčením člena z komory v prípade nedodržiavania povinností člena podľa § 5 ods. 2 a 3.

(4) Členstvo v komore osoby uvedenej v odseku 1 sa pozastavuje rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu podľa osobitného predpisu^{6a)} na čas určený rozhodnutím.

(5) Podrobnosti o vzniku a zániku členstva, dôsledky porušenia členských povinností, výšku ročného členského príspevku a lehoty jeho splatnosti, výšku finančnej úhrady za výpisy z evidencie členov a rozsah a výšku finančnej úhrady za služby poskytované komorou svojim členom upraví štatút komory.“

Poznámka pod čiarou k odkazu 6a znie:

„^{6a)} Napríklad § 58 ods. 2 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 279/2001 Z. z., § 27 písm. d) Trestného zákona v znení neskorších predpisov.“

6. Za § 4 sa vkladá § 4a, ktorý znie:

„§ 4a

(1) Predstavenstvo komory môže udeliť čestné členstvo v komore inej fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ako je uvedená v § 4 ods. 1.

(2) Ustanovenia § 4 ods. 2, 3, 5 a § 5 sa primerane vzťahujú aj na čestné členstvo v komore.“

7. V § 5 sa odsek 2 dopĺňa písmenami c) a d), ktoré znejú:

„c) plniť uznesenia orgánov komory,
d) oznamovať komore zmeny údajov zapisovaných do evidencie vykonávanej podľa § 12 ods. 2 písm. a).“

8. V § 7 ods. 1 sa na konci pripája táto veta: „Počet delegátov upravuje štatút komory a spôsob ich voľby upravuje volebný poriadok komory.“

9. V § 7 ods. 2 sa slová „je štyri“ nahrádzajú slovami „sú dva“.

10. § 7 sa dopĺňa odsekom 5, ktorý znie:

„(5) Ak riadne zvolané zhromaždenie delegátov nie je schopné uznášať sa, zvolá predstavenstvo komory náhradné zhromaždenie delegátov za podmienok a spôsobom určeným štatútom komory.“

11. V § 8 ods. 2 sa slovo „štyroch“ nahrádza slovom „dvoch“.

12. V § 8 sa odsek 3 dopĺňa písmenami f) až h), ktoré znejú:

„f) na návrh predsedu komory volí a odvoláva riaditeľa úradu komory,
g) schvaľuje organizačný poriadok komory,
h) schvaľuje zoznam rozhodcov stáleho rozhodcovského súdu a ich vyčiarknutie z tohto zoznamu.“

13. V § 10 ods. 2 sa slová „je štyri“ nahrádzajú slovami „sú dva“.

14. V § 12 sa vypúšťa odsek 5 vrátane poznámky pod čiarou k odkazu 10.

15. V § 15 odsek 2 znie:

„(2) Vlastné príjmy komory tvoria najmä
a) členské príspevky,
b) úhrady za zápis do evidencie členov (zápisné),
c) dotácie zo štátneho rozpočtu,
d) príjmy z činnosti stáleho rozhodcovského súdu,
e) príjmy za platené služby,
f) príjmy za výpisy z evidencie členov,

g) príjmy zo vzdelávacích a poradenských činností,
h) príjmy z predaja odborných publikácií,
i) príjmy z úhrady za vykonanie kvalifikačnej skúšky.^{11a)}“

Poznámka pod čiarou k odkazu 11a znie:

„^{11a)} § 22 ods. 4 zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona č. 279/2001 Z. z.“

16. Nadpis pod § 17 sa umiestňuje nad § 17.

17. Za § 17 sa vkladá § 17a, ktorý znie:

„§ 17a

(1) Komora zosúladí štatút komory, volebný poriadok komory a rokovací poriadok komory s ustanoveniami tohto zákona do 31. decembra 2002.

(2) Zhromaždenie delegátov, členovia predstavenstva a členovia dozornej rady zvolení do 1. júla 2002 vykonávajú funkciu do skončenia pôvodného volebného obdobia.“

Čl. II

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 216/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 123/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 290/1996 Z. z., zákona č. 288/1997 Z. z., zákona č. 379/1997 Z. z., zákona č. 70/1998 Z. z., zákona č. 76/1998 Z. z., zákona č. 126/1998 Z. z., zákona č. 129/1998 Z. z., zákona č. 140/1998 Z. z., zákona č. 143/1998 Z. z., zákona č. 144/1998 Z. z., zákona č. 161/1998 Z. z., zákona č. 178/1998 Z. z., zákona č. 179/1998 Z. z., zákona č. 194/1998 Z. z., zákona č. 263/1999 Z. z., zákona č. 264/1999 Z. z., zákona č. 119/2000 Z. z., zákona č. 142/2000 Z. z., zákona č. 236/2000 Z. z., zákona č. 238/2000 Z. z., zákona č. 268/2000 Z. z., zákona č. 338/2000 Z. z., zákona č. 223/2001 Z. z., zákona č. 279/2001 Z. z., zákona č. 488/2001 Z. z., zákona č. 554/2001 Z. z. a zákona č. 261/2002 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 2 písm. j) sa za slovo „prekurzormi“ vkladajú slová „a určenými látkami“.

2. V § 3 sa odsek 2 dopĺňa písmenom zj), ktoré znie: „zj) činnosť environmentálneho overovateľa.“

3. V § 5 ods. 4 sa slovo „dlhodobý“ nahrádza slovom „prechodný“ a slovo „dlhodobým“ nahrádza slovom „prechodným“.

4. V § 5 ods. 5 sa slovo „dlhodobý“ nahrádza slovom „prechodný“.

5. V § 7a odsek 2 znie:

„(2) Osobitnú odbornú spôsobilosť spĺňa ten, kto spĺňa odbornú spôsobilosť podľa § 7 ods. 1 alebo podmienky vzdelania uvedené v § 21 ods. 1 alebo v § 22 ods. 1 písm. a) až d), alebo nadobudol osvedčenie o získanom vzdelaní v akreditovanej vzdelávacej ustanovizni a osvedčenie o vykonaní kvalifikačnej skúšky pred skúšobnou komisiou podľa § 22 ods. 1 písm. e).“.

6. V § 22 ods. 1 písmená b) až d) vrátane poznámok pod čiarou znejú:

- „b) vysvedčením o maturitnej skúške na strednej odbornej škole alebo na strednom odbornom učilišti alebo na gymnáziu s predmetmi odbornej výchovy alebo na nadstavbovom štúdiu v rovnakom odbore a dokladom o vykonaní najmenej dvojročnej praxe v odbore, prípadne v príbuznom odbore³¹⁾ alebo
- c) dokladom o ukončení strednej školy, ak nejde o prípady uvedené v písmenách a) a b), a osvedčením o získanom vzdelaní pre príslušnú živnosť v akreditovanej vzdelávacej ustanovizni^{31a)} a dokladom o najmenej trojročnej praxi v odbore, prípadne v príbuznom odbore alebo
- d) diplomom o absolvovaní vysokej školy v príslušnom odbore^{31b)} a dokladom o vykonaní najmenej jednoročnej praxe v odbore, prípadne v príbuznom odbore alebo“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 31, 31a a 31b znejú:

³¹⁾ § 9 ods. 1 a 2 a § 25 ods. 1 a 7 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

^{31a)} Zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení zákona č. 567/2001 Z. z.

^{31b)} Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

7. V § 22 sa odsek 1 dopĺňa písmenom e), ktoré znie:

„e) dokladom o vzdelaní uvedeným v § 21 ods. 1 alebo v § 22 ods. 1 písm. a) až d) alebo osvedčením o získanom vzdelaní v akreditovanej vzdelávacej ustanovizni a osvedčením o vykonaní kvalifikačnej skúšky pred skúšobnou komisiou.“.

8. V § 22 ods. 2 sa slová „písm. d)“ nahrádzajú slovami „písm. e)“.

9. V § 22 ods. 4 druhá veta znie: „Úhrada, ktorú určí Slovenská živnostenská komora, je jej príjmom.“.

10. V § 46 ods. 1 písm. d) a v § 46 ods. 2 písm. d) sa slovo „alebo“ nahrádza slovom „a“.

„54. Bezpečnostnotechnické služby

1. osvedčenie alebo
2. odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci získanej vysokoškolským alebo stredoškolským štúdiom

11. V § 48 sa odsek 2 dopĺňa písmenom d), ktoré znie:

„d) Sociálnej poisťovni.“.

12. V § 53 ods. 1 v druhej vete sa za slová „prílohy č. 3“ vkladajú slová „alebo osobitného zákona^{37a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 37a znie:

^{37a)} § 62 zákona č. 379/1997 Z. z. o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činností, o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (zákon o súkromných bezpečnostných službách).“.

13. V § 57 ods. 1 písm. f) sa slovo „dlhodobého“ nahrádza slovom „prechodného“.

14. V § 57 ods. 1 písmeno g) znie:

„g) pri ohlasovacích živnostiach dňom uvedeným v oznámení o ukončení podnikania; to neplatí, ak živnostenský úrad začal konanie o zrušení živnostenského oprávnenia podľa § 58 ods. 1 písm. d) alebo § 58 ods. 2 písm. a).“.

15. V § 60 ods. 2 písm. a) sa za slovo „mená“ vkladajú slová „a bydliská“.

16. V § 65b ods. 1 sa slová „v § 65a ods. 2 písm. b) a ods. 3 písm. c) a d)“ nahrádzajú slovami „v § 30 ods. 1 a v § 65a ods. 2 písm. b) a ods. 3 písm. c), d) a e)“.

17. V § 66p sa slovo „dlhodobý“ nahrádza slovom „prechodný“.

18. V prílohe č. 1 – **REMESELNÉ ŽIVNOSTI** sa poradové čísla „13 až 33“ označujú ako „12 až 32“.

19. V prílohe č. 2 – **VIAZANÉ ŽIVNOSTI** sa vypúšťajú živnosti por. čís. „10 a 46“.

20. V prílohe č. 2 – **VIAZANÉ ŽIVNOSTI** sa v **SKUPINE 213 – Stavebníctvo** v stĺpci **Preukaz spôsobilosti** pri živnosti por. čís. 11 nahrádzajú slová „osvedčenie o vykonaní odbornej skúšky“ slovami „osvedčenie o odbornej spôsobilosti“.

21. V prílohe č. 2 – **VIAZANÉ ŽIVNOSTI** pri živnosti por. čís. 51 v stĺpci **Preukaz spôsobilosti** bod 1 znie:

„1. vysokoškolské vzdelanie ekonomického alebo právnického alebo stavebného smeru alebo“.

22. V prílohe č. 2 – **VIAZANÉ ŽIVNOSTI** sa v **SKUPINE 214 – Ostatné** dopĺňajú nové živnosti por. čís. 54 až 56, ktoré znejú:

§ 12 zák. č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov

55. Prevádzkovanie verejných vodovodov I. až III. kategórie a prevádzkovanie verejných kanalizácií I. až III. kategórie osvedčenie o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií
56. Správa registratúry úplné stredné vzdelanie a 3 roky praxe v odbore“.

23. V prílohe č. 3 – **KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI** sa vypúšťajú živnosti por. čís. 6 a 9.

24. V prílohe č. 3 – **KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI** sa v **SKUPINE 314 – Ostatné** pri živnosti por. čís. 15 Poskytovanie technických služieb na „16. Prevádzkovanie závodného hasičského útvaru oprávnenie

17. Organizovanie dobrovoľných dražieb vysokoškolské vzdelanie a tri roky praxe alebo úplné stredné vzdelanie a osem rokov praxe“.

Čl. III

Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa dopĺňa takto:

V § 5 ods. 5 písm. f) sa bodka na konci vety nahrádza čiarkou a v § 5 sa odsek 5 dopĺňa písmenom g), ktoré znie:

„g) nahliadnuť do príslušnej dokumentácie výrobku označeného značkou zhody CE vykonávanej náhodne, a ak je dôvod na obavy, že výrobok neposkytuje požadovanú úroveň ochrany oprávneného záujmu;^{14a)} požadovať dokumentáciu v rozsahu podľa osobitného predpisu,^{14b)} a to v štátnom jazyku môže len vtedy, ak je to nevyhnutné a primerané riziku, ktoré výrobok môže predstavovať.“.

ochranu majetku a osôb vypúšťa text v stĺpci **Preukaz spôsobilosti**.

25. V prílohe č. 3 – **KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI** sa v **SKUPINE 314 – Ostatné** dopĺňajú nové živnosti por. čís. 16 a 17, ktoré znejú:

§ 17 ods. 1 písm. n)
zák. č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi

Poznámky pod čiarou k odkazom 14a a 14b znejú:

^{14a)} § 1 písm. a) zákona č. 264/1999 Z. z. v znení zákona č. 436/2001 Z. z.

^{14b)} Napríklad § 13 ods. 3 zákona č. 264/1999 Z. z. v znení zákona č. 436/2001 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 391/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na strojové zariadenia v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 475/2000 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 161/2002 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 393/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na spotrebiče plyných palív v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 148/2002 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 392/1999 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 149/2002 Z. z.“.

Čl. IV

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

285**OPATRENIE****Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky**

zo 7. júna 2002

o úprave súm životného minima

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 6 ods. 5 zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z. ustanovuje:

Čl. I

Podľa § 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z. sa sumy životného minima upravujú takto:

1. V § 2 písm. a) sa suma „3 790 Sk“ upravuje na sumu „3 930 Sk“.

2. V § 2 písm. b) sa suma „2 650 Sk“ upravuje na sumu „2 750 Sk“.

3. V § 2 písm. c) sa suma „1 720 Sk“ upravuje na sumu „1 780 Sk“.

Čl. II

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. júla 2002.

Peter Magvaši v. r.